

ÎNCHEIERE

21 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Nina Vascan
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și recursului declarat de către Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Chiseeva Maia împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea stabilirii și achitării pensiei de urmaș și încasarea restanței la pensia de urmaș,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Chiseeva Maia, a fost casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2017 și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 12 decembrie 2016, Chiseeva Maia a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la stabilirea și achitarea pensiei de urmaș și încasarea restanței la pensia de urmaș.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 13 septembrie 2016 a decedat soțul său - Nicolae Chiseev, fost judecător la Curtea Constituțională a RM, care a pensionat din funcție în anul 2001.

A menționat că, fiind pensionată pentru limită de vârstă și având o pensie în sumă de 1 461,71 lei - sub minimul de existență, era la deplina lui întreținere.

A invocat că potrivit prevederilor Legii cu privire la statutul judecătorilor, lui Nicolae Chiseev la pensionare i s-a stabilit o indemnizație viageră în mărime de 95% din salariu de funcție de judecător al Curții Constituționale.

Totodată, a comunicat că în anul 2014 și 2015 lui Nicolae Chiseev i s-a recalculat pensia conform art. 4 și art. 10 lit. a) din Legea cu privire la salarizarea judecătorilor în cuantum deplin și aceasta a constituit suma de 21 901,78 lei lunar.

A afirmat conform art. 31 din Legea privind statutul judecătorului, judecătorii și membrii familiei sale beneficiază de asistență medicală gratuită la nivel minim

necesar și de alte garanții sociale prevăzute de lege. Art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea privind sistemul public de pensii prevede că, de pensia de urmaș beneficiază și soțul supraviețuitor dacă la momentul decesului întreținătorului sau pe parcursul a 5 ani după deces, a împlinit vârsta de pensionare prevăzută la art. 41 alin. (1) sau a fost încadrat în grad sever sau accentuat de dezabilitate, a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată și nu s-a recăsătorit.

A reiterat că la momentul decesului soțului său, era pensionară pentru limita de vârstă, fiind căsătorită cu soțul de 62 ani, iar după deces nu s-a recăsătorit.

A susținut că în această situație, corespunde întru-totul prevederilor legale pentru a beneficia de pensia de urmaș, precum și în condițiile în care a decedat susținătorul Nicolae Chiseev, care avea o pensie de 21 901,78 lei, i se cuvine pensia de urmaș, care urma să fie stabilită în mărime de 50 % din pensia real primită de soț, adică în sumă de 10 953,89 lei.

Mai mult ca atât, a indicat că din data decesului acestuia, 13 septembrie 2016 s-a format o restanță în mărime de 18 256,29 lei.

A solicitat obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale la stabilirea și achitarea pensiei de urmaș în cuantum de 10 53,89 lei, precum și încasarea restanței la pensia de urmaș în sumă de 18 256,29 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2017 acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017 a fost admis apelul declarat de Chiseeva Maia, casată integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 20 februarie 2017 și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial. A fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale să-i stabilească și să-i achite Maiei Chiseeva pensia de urmaș în mărime de 50 % din pensia pe care o primea soțul acesteia, Chiseev Nicolae, la momentul decesului. În rest, acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (1) din Legea nr. 544 din 20 mai 1995 privind statutul judecătorului, judecătorul care a atins vârsta de 50 de ani și are o vechime în muncă de cel puțin 20 de ani, dintre care cel puțin 12 ani și 6 luni a activat în funcția de judecător, are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în proporție de 55% din salariul mediu lunar, iar pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de 20 de ani – de 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul mediu lunar. Pensia judecătorului se recalculează ținându-se cont de mărimea salariului lunar al judecătorului în exercițiu.

Totodată, a făcut referire că potrivit art. 25 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, de pensia de urmaș, beneficiază și soțul supraviețuitor dacă la momentul decesului întreținătorului sau pe parcursul a 5 ani după deces, a împlinit vârsta de pensionare prevăzută la art. 41 alin. (1) sau a fost încadrat în grad sever sau accentuat de dezabilitate, a avut cel puțin 15 ani de căsătorie cu persoana decedată și nu s-a recăsătorit.

Art. 26 alin. (1) din aceeași Lege prevede că, pensia de urmaș, în cazul în care întreținătorul era beneficiar de pensie pentru limită de vârstă sau de pensiei de dezabilitate severă, se stabilește procentual din pensia pentru limita de vârstă sau din

pensia de dezabilitate severă aflată în plată sau actualizată, după caz, iar în cazul în care întreținătorul nu era beneficiar de pensie sau de pensie de dezabilitate accentuată sau medie, se stabilește procentual din pensia potențială calculată pentru dezabilitate severă. Cuantumul pensiei de urmaș se calculează în mărime de 50 % pentru fiecare urmaș.

Astfel, în contextul normelor de drept citate și circumstanțelor elucidate, instanța de apel a constatat că Chiseeva Maia îndeplinește condițiile legale pentru a beneficia de pensia de urmaș, care urmează a fi calculată, conform prevederilor legale expuse supra, din pensia stabilită soțului decedat Nicolae Chiseev.

Suplimentar, instanța de apel a menționat că argumentul pârâtului, preluat și de instanța de fond, că soțul reclamantei beneficia de pensie specială, dar nu de pensie pentru limită de vârstă sau de dezabilitate nu poate fi reținut, dar fiind faptul că această noțiune, precum și cea de pensie anticipată pentru limită de vârstă, au fost introduse în legislație (art. 9, 10 din Legea privind sistemul public de pensii) prin Legea nr. 290 din 16 decembrie 2016, în vigoare din 30 decembrie 2016, adică după decesul lui Chiseev Nicolae.

Totodată, instanța de apel a considerat că cerința reclamantei cu privire încasarea restanței la pensia de urmaș, urmează a fi respinsă, or această pretenție putea fi înaintată doar în situația în care pensia ar fi fost stabilită, dar nu s-ar fi respectat obligațiunile de plată.

La 22 decembrie 2017 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a indicat că din motiv că Legea cu privire la statutul judecătorului nr. 544 din 20 iulie 1995 nu prevede stabilirea pensiilor de urmaș, iar la momentul decesului, soțul reclamantei nu era beneficiar de pensie pentru limita de vârstă sau de invaliditate stabilită în condițiile Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, nu există temei de a stabili pensie de urmaș.

La 16 ianuarie 2018 Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei în partea respingerii acțiunii și emiterea în aceasta parte o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că din data decesului soțului său, 13 septembrie 2016 s-a format o restanță la pensia de urmaș în mărime de 18 256,29 lei.

A susținut că instanța de judecată este competentă prin prisma Legii contenciosului administrativ de a obliga CNAS nu numai să stabilească pensia de urmaș, dar și să indice data de la care urmează a fi achitată pensia și suma acesteia.

Prin referința depusă la 20 februarie 2018, Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri a solicitat a fi considerat inadmisibil recursul declarat de către CNAS și admiterea recursului său.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

La caz, se denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia deciziei din 31 octombrie 2017 la data de 30 noiembrie 2017, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire nr. 17010 (f. d. 81), însă date cu privire la recepționarea acesteia nu se atestă.

Astfel, recursul declarat la 22 decembrie 2017, și respectiv la 16 ianuarie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, se consideră a fi depuse în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și recursului declarat de către Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de către Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibile recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de către Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale și recursul declarat de către Chiseeva Maia, reprezentată de avocatul Chiseev Dmitri, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Nina Vascan

Tamara Chișca-Doneva